

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku A. P.
przy uczestnictwie G. P. i M. P.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 września 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika M. P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 października 2019 r., sygn. akt XXVII Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek A. P. i G. P. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

M. P. - uczestnik postępowania z wniosku A. P. o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 7 października 2019 r., zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego w P. z dnia 12 marca 2015 r., którym oddalono wniosek poprzez stwierdzenie, że uczestniczka postępowania G. P. nabyła przez zasiedzenie w dniu 10 marca 2016 r. własność nieruchomości położonej w Józefosławiu, oznaczonej w sentencji.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

W niniejszej skardze przedstawiono jako istotne zagadnienie prawne pytanie, czy posiadanie nieruchomości, o którym mowa w art. 172 k.c., prowadzące do nabycia własności tej nieruchomości przez zasiedzenie obliguje do wykazania w postępowaniu sądowym o stwierdzenie zasiedzenia uzewnętrznionych, widocznych granic (zakresu) przedmiotu zasiedzenia oraz czy brak uzewnętrznionych widocznych granic posiadania samoistnego skutkować może niespełnieniem przesłanki posiadania nieruchomości prowadzącej do zasiedzenia zgodnie z art. 172 k.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy bowiem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.).

Niniejsze zagadnienie nie spełnia wymagań stawianych istotnemu zagadnieniu prawnemu jako przyczynie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Po pierwsze, odpowiedzi na nie można udzielić odwołując się do powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa, w szczególności wykładni systemowej. Skoro bowiem do uwzględnienia wniosku o zasiedzenie lub zarzutu zasiedzenia konieczne jest podanie zakresu tego wniosku lub zarzutu, to oczywiście posiadanie samoistne musi zostać wykazane w granicach tego zakresu. Rozumowanie to nie wymaga pogłębionej wiedzy prawniczej. Po drugie, zagadnienie sformułowane przez skarżącego ma na celu umożliwienie Sądowi Najwyższemu dokonania weryfikacji okoliczności faktycznych, które sąd odwoławczy przyjął za podstawę wydanego postanowienia. Ustalenie stanu faktycznego przez sądy meriti nie może zaś stać się przedmiotem zarzutu skargi kasacyjnej na mocy art. 398³ § 3 k.p.c.

Z kolei dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - nie publ.). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Takiego sposobu wykazania oczywistej zasadności skargi brak. Skarżący podnosi jedynie, że - w jej ocenie - doszło do rażącego naruszenia art. 382 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., art. 172 k.c., art. 64 Konstytucji RP, w pozostałej zaś części odsyła do uzasadnienia podstaw kasacyjnych.

Taki sposób wykazania oczywistej zasadności skargi jest niewystarczający. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania jest bowiem oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 k.p.c. By spełnić to wymaganie konieczne jest pełne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z perspektywy powołanych w nim przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 - nie publ.). Wymaganie to uzasadnione jest okolicznością, że postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zaś na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

jw